

DÔVODOVÁ SPRÁVA

A. Všeobecná časť

Predkladaný návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 568/2009 Z. z. o celoživotnom vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „návrh zákona“) je súčasťou navrhovaných legislatívnych úprav súvisiacich so zmenou systému celoživotného vzdelávania, ktoré Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo školstva“) predstavilo v Národnom programe rozvoja výchovy a vzdelávania (ďalej len „NPRVaV“), ktorý určuje smerovanie slovenského školstva na nasledujúcich desať rokov (2018 - 2027). NPRVaV venuje osobitnú pozornosť trom prierezovým témam, pričom rozvoj systému ďalšieho vzdelávania v rámci celoživotného vzdelávania a prepojenie celého systému výchovy a vzdelávania s potrebami ekonomiky a trhu práce tvoria väčšiu časť danej problematiky. V oblasti ďalšieho vzdelávania sa téma „Systém kvalifikácií“ zameriava na prípravu podmienok zavedenia národného systému uznávania výsledkov neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa na základe kvalifikačných štandardov Národnej sústavy kvalifikácií (ďalej len „NSK“), a ktoré sú zároveň podkladom pre priznanie úrovne kvalifikácie podľa Slovenského kvalifikačného rámca (ďalej len „SKKR“) a Európskeho kvalifikačného rámca (ďalej len „EKR“).

Návrh zákona upravuje zmeny vychádzajúce z národného projektu Národná sústava kvalifikácií (2013-2015). Ten predstavoval prvú fázu zmien v prístupe k chápaniu a zavádzaniu flexibilných ciest vzdelávania a nový pohľad na získanie kvalifikácie vo všetkých častiach vzdelávacieho systému SR. Projektom vytvorené nástroje NSK a SKKR prinášajú lepšiu prehľadnosť kvalifikácií a posilňujú spoluprácu a prenos potrieb medzi trhom práce a vzdelávaním prostredníctvom sektorových rád. Tieto mechanizmy sú upravené v návrhu zákona, čím sa vytvorí aj právny základ mechanizmov identifikácie a opisu profesijných kvalifikácií.

Doterajšia prax súvisiaca s tvorbou kvalifikácií používa koncept čiastočných a úplných kvalifikácií podľa zákona č. 568/2009 Z. z. o celoživotnom vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý upravuje čiastočnú a úplnú kvalifikáciu ako súbor vedomostí, zručností a schopností fyzickej osoby vykonávať určitú pracovnú činnosť alebo súbor pracovných činností v určitom povolani v rozsahu určenom kvalifikačným štandardom. Takéto členenie kvalifikácií už v súčasnosti nezodpovedá potrebám ďalšieho vzdelávania v SR. Zavedenie NSK vytvorilo základ pre tvorbu kvalifikácií (kvalifikačných a hodnotiacich štandardov) zacielených na trh práce, definovaných zamestnávateľmi prostredníctvom sektorových rád. Nové vznikajúce programy ďalšieho vzdelávania vychádzajú z kvalifikačných štandardov NSK. Potreba zavedenia pojmu profesijná kvalifikácia, ktorý nahrádza doteraz používané pojmy čiastočná kvalifikácia a úplná kvalifikácia v subrámcí profesijných kvalifikácií, vyplynula z diskusií inštitúcií a expertov zapojených do prípravy Priradovacej správy SKKR k EKR.

Súčasná prax zohľadňuje stav definovaný v projektových metodikách NSK, pričom viaceré prvky tohto projektovo nastaveného systému už nie sú funkčné. Je potrebné špecifikovať úlohy a zodpovednosti subjektov, vstupujúcich do tvorby kvalifikácií, a to hlavne ministerstva školstva, aliancie sektorových rád a jednotlivých sektorových rád, ktoré boli zavedené v rámci

zákona č. 96/2013 Z. z. Postup pri tvorbe novej kvalifikácie je potrebné upraviť aj vzhľadom na už neexistujúce prvky systému zavedené v národnom projekte NSK.

Návrh zákona zohľadňuje aj nové skutočnosti Rozhodnutia Európskeho parlamentu a rady EÚ 2018/646 z 18. apríla 2018 o spoločnom rámci na poskytovanie lepších služieb v oblasti zručností a kvalifikácií (tzv. Europass), ktoré má za cieľ dosiahnuť väčšiu transparentnosť v oblasti kvalifikácií a preto prostredníctvom portfólia dokumentov známym ako Europass sa ustanoví aj vystavenie Europass-dodatku k osvedčeniu o profesijnej kvalifikácii.

Návrh zákona ďalej vychádza aj z Odporúčania Rady z 22. mája 2017 týkajúce sa európskeho kvalifikačného rámca pre celoživotné vzdelávanie, ktorým sa zrušuje odporúčanie Európskeho parlamentu a Rady z 23. apríla 2008 o vytvorení európskeho kvalifikačného rámca (EKR) pre celoživotné vzdelávanie – v súlade s prílohou VI: *Prvky dátových polí pre elektronické uverejňovanie informácií o kvalifikáciách zodpovedajúcich úrovni EKR*, kde sa odporúča zavedenie medzinárodnej klasifikácie kvalifikácií a vzdelania podľa systému ISCED FoET2013, ako aj ďalších údajov, ktoré požaduje Európska komisia pre zjednotenie spôsobu publikácie kvalifikácií, a ktoré NSK v súčasnosti neobsahuje; ide najmä o uvedenie úrovne Európskeho kvalifikačného rámca a názvu inštitúcie vydávajúcej kvalifikáciu.

Návrhom zákona sa upravujú niektoré nové systémové prvky uznávania kvalifikácií na základe vedomostí, zručností a kompetencií nadobudnutých praxou, pričom sa znižuje 5-ročná prax na 3-ročnú pri uznávaní (validácii) vzdelávacích výstupov predchádzajúceho učenia sa. V súčasnosti je možné zjednotiť úroveň dosiahnutého vzdelania a kvalifikácie získanej vo formálnom systéme vzdelávania s úrovňou dosiahnutej kvalifikácie v ďalšom vzdelávaní resp. overením odbornej spôsobilosti - podľa tabuľky prepojenia dosiahnutého stupňa vzdelania s úrovňou SKKR. Možno konštatovať totožnosť kvalifikácií v 2. subrámcii odborných kvalifikácií a 4. subrámcii profesijných kvalifikácií SKKR na úrovni výučného listu, t. j. SKKR 3. V prípade kvalifikácie profesijného bakalára je možné uznať kredity VŠ štúdia (tzv. ECTS) za vedomosti, zručnosti a kompetencie získané počas jeho predchádzajúcich skúseností z odbornej praxe, v rámci jeho neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa.

Návrh zákona zohľadňuje aj ďalšie opatrenia, ktoré vychádzajú z aplikačnej praxe. Rozsah vyučovacej hodiny akreditovaného vzdelávacieho programu sa ustanoví jednotne na 45 minút, akreditačná komisia nebude musieť v ďalšom konaní posúdiť zmenu odborného garanta akreditovaného vzdelávacieho programu a upravuje sa možnosť vydania náhradného dokladu po zmene pohľavia.

Návrh zákona obsahuje aj viaceré legislatívno-technické úpravy, súvisiace najmä so špecifikáciou vzdelávacích inštitúcií, s ustanoveniami týkajúcich sa akreditácie vzdelávacieho programu, s definíciou oprávnenej inštitúcie vzdelávacích potrieb ďalšieho vzdelávania.

Návrh zákona nie je predmetom vnútrokomunitárneho pripomienkového konania.

Návrh zákona predpokladá pozitívny vplyv a negatívny vplyv na podnikateľské prostredie a nepredpokladá vplyv na rozpočet verejnej správy, sociálny vplyv, vplyv na manželstvo, rodičovstvo, rodinu, vplyv na informatizáciu spoločnosti, vplyvy na životné prostredie ani vplyv na služby verejnej správy pre občana.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi a nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky, medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná, zákonmi a s právom Európskej únie.

Účinnosť návrhu zákona sa navrhuje od 1. januára 2020 vzhľadom na začiatok nového kalendárneho roka.